

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

София, 6 юни 1978 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	3 стр.
ПРИСЪСТВУВАЩИ	4
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	5
ПЪРВА ТОЧКА	
ИЗКАЗВАНИЯ	
Юлиан Вучков	6
Енчо Халачев	11
Виолета Гиндева	13
Николай Николаев	14
Крикор Азарян	14
Маргарита Дупаринова	17, 29
Георги Черкелов	21
Рачко Ябанджиев	25, 29
Сава Хашъмов	27
Антония Каракостова	30
Славка Славова	32
Иван Добчев	33
ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	35
ТОЧКА ВТОРА	
ПРЕКАТЕГОРИЗИРАНЕ	
ПРЕДЛОЖЕНИЕ	
предс. Дико Фучеджиев	37
ОБСЪЖДАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО	38
ЗАКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	42

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

Стенографски протокол

София, 6 юни 1978 година

/Открито в 11,55 часа/

- 0 -

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Обсъждане на постановката "Всичко е свършено" от Олби на режисьора Иван Добчев - първи състав.
2. Прекатегоризация на актьори.

- 0 -

ПРИСЪСТВУВАТ:

Дико Фучеджиев - председател

Кръстьо Мирски

Енчо Халачев

Маргарита Дупаринова

Кирил Неделчев

Антония Каракостова

Сава Хашъмов

Рачко Ябанджиев

Николина Лекова

Виолета Гиндева,

Николай Николаев

Иван Добчев

Александър Григоров

Виолета Бахчеванова

Крикор Азарян

Венера Наследникова

Юлиан Вучков

Георги Черкелов

Александър Панков

Славка Славова

Крум Табаков

Атанас Велянов

ОТСЪСТВУВАТ:

Филип Филипвв - по уважителни причини - в чужбина

Банчо Банов - по неуважителни причини

Ружа Делчева - болна

Любомир Кабакчиев - болен

Камен Зидаров - по неизвестни причини

Драгомир Асенов

Кольо Георгиев

Димитър Канушев

Владимир Каракашев

Симеон Шивачев

Иван Хаджиев

- 0 -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Откривам заседанието на художествения съвет.

Искам първо да поздравя новите членове на художествения съвет, които бяха избрани на последното съюзно събрание, и да им пожелаая плодотворна работа, конструктивно участие в работата на художествения съвет в интерес на нашата обща работа в театъра!

Смятам, че всички те ще изхождат от тези принципи, които ние спазваме тука и които би трябвало да налагаме в нашата работа - едно усилие за издигане на нивото на нашата художествена работа, за издигане на идейното и художественото ниво на нашата продукция.

Дневният ред е от две точки: първо обсъждане на постановката на "Всичко е свършено" на режисьора Иван Добчев и второ прекатегоризация на актьори.

Има ли други предложения по дневния ред? Няма.

Минаваме към

П Ъ Р В А Т О Ч К А

Имате думата за изказвания. Апелирам за краткост и точност.

Др. Юлиан Вучков.

И З К А З В А Н И Я

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Искам да запълня тази пауза, която в началото на обсъжданията се явява малко неприятна.

По мое мнение тази постановка на Иван Добчев е най-доброто, което той е правил в режисьорската си дейност досега. Разбира се малко е наивно и смешно ние да сравняваме различните му спектакли, защото той е поставял стилово и жанрово различни пиеси и съответно и спектаклите му са били стилово и жанрово различни и в този смисъл те са несравняеми. Трябва да сме смешни, за да ги сравняваме.

Но има нещо, по което ние можем да сравняваме всички спектакли - това е хармоничният краен резултат. Мисля, че той ни предлага една почти изцяло завършена работа и то след като имаш, Иване, още две-три репетиции, предполагам. Просто имаме един завършен цялостен, хармоничен резултат и нещо, което все пак не се среща така често в българския театър - една много добра работа с актьорите, на места отлична бих казал, и от друга страна - един много богат, макар и пестелив, пластически образ на спектакъла, една пластическа култура, едно силно и разнообразно визуално решение в рамките на една статична пиеса, не сюжетна, по-точно казано напълно безфабулна бих казал, константна не само по отношение на цялостното действие, но и по отношение

на образите, те търпят малко развитие, това е очевидно. Тука нещата са повече в състояние и настроение, което е тънкостта на драматургията, отколкото във външни сблъсъци и във външно развитие на действието.

В този смисъл мисля, че пиесата е прочетена много вярно, много точно. Поставена е като една психологическа драма с много елементи на сатиричност разбира се, вече като отношение на режисурата и на актьорите като тяхна гледна точка спрямо драматургията. Един стилово завършен спектакъл. Бих казал нито един актьор не излиза от рамката на това, което режисурата иска. Един спектакъл, в който виждаме линията на Народния театър, но в същото време има един подчертано съвременен рефлекс, много остър, много експресивен и режисьорски, и актьорски рисунок, който пък вече говори за едни съвременни измерения на този спектакъл на Народния театър Иван Вазов.

Радостно е, че актьорите играят, както ние сме свикнали да казваме, много прибрано, т.е. без излишъци, без паразити в актьорската и в режисьорската работа. Може да се каже буквално, че всяко режисьорско и актьорско решение, или почти всяко, носи мисъл, носи отношение, а не е само за себе си, не е самоцелно - нещо, което Иван Добчев ще ме извини, въпреки че е талантилив човек, е допускал да кажем в някои свои други спектакли. Почти нито една негова постановка според мене не е в този смисъл толкова центрирана и толкова тя да работи на пълни обороти не само в цялостното си решение, но и във всичките си тънкости, подробности, нюанси и детайли, ако щете.

Има атмосфера в спектакъла и много разнообразна - това, което е най-голямото качество обикновено на едно представление. Има и една висока говорна култура, не само пластическа бих ка-

зал.

И ми се ще да направя само някои препоръки, тъй като все пак ние сме професионалисти и сме златари и винаги има какво да изчоплим в последна сметка.

По моя преценка засега първата част на спектакъла е малко по-слаба от втората. Разбира се слаба е неточна дума, но просто ѝ отстъпва малко, според мене. Това е мое мнение. Може би колегите ще мислят обратното. Мисля, че в първата част на спектакъла се долавят от време-навреме някои рецитални моменти и в мизансцен на тялото, и в общото мизансцениране дори, ако щете, в самочувствието на актьорите. Тези рецитални моменти според мене биха могли да бъдат изчистени. Даже ние споделихме с Енчо Халачев това нещо.

Вън от това ми се струва, че в първата част на спектакъла, за разлика от втората, в актьорската игра има все още някои неутрални моменти. Това е най-точната дума - някои неутрални моменти! За разлика от втората, където е максимален ангажиментът на целия актьорски ансамбъл и в абсолютно всички актьори. Даже една Виолета Минкова, която има ярко актьорско постижение, започва малко неутрално и според мене би трябвало да се помисли за някаква багра, за някакъв цвят в заявката на образа още. Защото, Иване, всички образи имат много изявен начален старт в този спектакъл, още от самото начало има една силна заявка, едно силно експозиране на образите. Докато да кажем във Виолета Минкова, единствено бих казал, и в Раданов, началото е някакси неутрално и нещо като че ли се губи, изплъзва, не ни грабва така, както всички останали образи ни грабват. А това е и в решението според мене - да бъдем заковани в характеристиката на образите от първия момент, като имаме пред вид, че тука има между ^ивпрочем

много точно набелязани характери в спектакъла, както например в режисьорско - и не само набелязани, а и уплътнени - така и в актьорско отношение.

Общо взето Раданов, въпреки че играе съвременно, много прибрано, много органично, мисля, че стои именно неутрален. Лично в мене той не буди никакви мисли. Не знам как го възприемат хората, но за разлика от много плътната характеристика на другите образи, на мене той малко ми се изплъзва - като гледна точка, като позиция, що за тип е ако щете, що за свят носи той. Лично на мене не ми достигат някои неща в него. Не говоря за стилстиката, казвам, за начина на игра, който е съвременен, а говоря за това излъчване, което той трябва да носи като определен тип, като определен характер.

На Росица Данаилова, която е направила свръхвъзможностите си, които са добри сигурно, не искам да ги оспорвам, е направила максималното от това, което може. Бихме могли все още да пожелаем по-малко фъчкане и малко повече органичност в тази общо взето много стройна и прибрана рамка. Тук-там има пропукване бих казал, което може да бъде овладяно и спестено в интерес на по-голям финес и по-голяма дискретност, независимо че тя далеч не е фина като образ, но тука става дума за професионалната изфиненост, а не за финеса на образа.

За Виолета Минкова казах моите неща.

И сега общо, въпреки че спектакълът се гледа с интерес, той е така пенлив в смисъл на гледателен много, ако четивен е за книгите. Но има някои неща, които малко ми дотягат, и аз бих съкратил ритъма на спектакъла с едно 15 минути дори ако щете. Той е някъде около два часа и 40 минути. Поне до два часа и половина може да се сведе. Има места, където малко започваме

да се уморяваме.

Можеби даже и в текста - този блестящ текст безспорно - има някои излишни обезпокоителни неща, които вече е късно да се съкратят, но ритмически поне биха могли нещата да се сбият.

Накрая би трябвало да кажем, въпреки че Олби го няма тука, че това е една пиеса изключително умна. Тя трябва да даде пример на нашите драматурзи как трябва да се говори разговорно в нашите пиеси, а не книжно, защото в нашата драматургия има много книжна фразеология и откъси от статии буквално на вестници, включително и ежедневници бих казал, дори не откъси от Литературен фронт и Народна култура, което също не би било голяма чест в някои отношения, но да кажем все пак ще бъде по-приемливо. /Весело настроение/ Виждате колко е начупена мисълта, фразата...

ОБАЖДАТ СЕ: Георги Найденов.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Не, Народна култура е един добър вестник иначе общо взето. /Смях/

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: А списание Театър?

ЮЛИАН ВУЧКОВ: По-добро е може би. /Смях/

Това е, което бих искал да кажа.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Малко по-добро.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Енчо казва малко по-добро. Ще свалим портрета за него но няма значение. Така сме запланували.

Нека пожелаем на добър час на спектакъла, който разбира се и в този вид ще има определен успех между публиката със своята дълбочина,

Тука за темата аз не ща да говоря, защото това са излишни неща, нещо, което асоциира даже в някои отношения и с нашия живот. И той не е свършен в края на краищата - за това трагично

разминаване на хората, за тази самотност, за този егоцентризъм, за това затваряне на личността в себе си. Т.е. тука пиесата има не само социални измерения, които касаят вече отгътвения, отгътвения свят на капитала и пр., но тука има и много сериозни нравствено-етични измерения тази пиеса, които не може да не отзвучат и в нас самите, защото аз видях някои мои колеги на сцената например театроведи особено, главно, но и себе си в много ситуации.

И смятам, че в този смисъл пиесата ще има място и ще кореспондира с нашия зритель.

Да пожелаем на Иван Добчев - един талантлив наш режисьор който ми се е сърдил за мои критични неща друг път, обаче мисля че те са били справедливи, аз не се отказвам от тях, все пак обичам да имам характер, да му пожелаем и другите му спектакли да бъдат добри. Той е имал и други добри, и други талантливи. Да си спомним и "Разбойника" тука, и някои други неща...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: И животът е пред него.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Така че да се надяваме, че това няма да му бъде единственият силен спектакъл в столицата.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Енчо Халачев.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Аз ще бъда съвсем кратък. Мисля, че имам основание да бъда доволен по две причини.

Първата причина е тази, че предложението за включването на тази пиеса в репертоара на нашия театър е мое.

И втората причина, която е по-голяма и за която извънредно много се вълнувам и радвам, е тази - че това е един мой студент. Познавам Иван Добчев от първите му стъпки във ВИТИЗ от първи курс и от това, което сега виждаме. Той измина един сложен, бих казал почти възходящ път на развитие. Интересно е

да се отбележи, че той започна дипломната си работа в професионален театър с Олби - "Всичко в градината" и сега го виждаме отново с втория Олби.

Разликата е твърде осезателна в полза на втория му спектакъл. Аз мисля, че това е една от най-зрелите работи на Добчев които сме гледали досега. Аз ценя извънредно много и другите му спектакли като "Чичовци" например, но това, което той прави тука, е нещо много зряло за възрастта и неговия все още малък професионален опит.

Особено впечатляваща е неговата тънка и сложна работа, която той е извършил с актьорския ансамбъл. Постигнал е едно почти стилново единство - казвам почти, защото с много малки изключения това е направено - с едни актьори, които сами по себе като ги погледнеш, малко трудно би ги събрал в една такава пие-са и в един такъв стил. Това е може^{би} почти изключително не, а изцяло заслуга на Добчев.

Затова аз не бих се простирал много надалеч освен да му пожелаем много повече такива дълбоки спектакли на Иван. Досега той се занимаваше повече - това не е безинтересно да се знае според мене, междувпрочем той е художник по призвание -^свизуалната част на спектаклите, външнопластичната. Но тука наред с това ние виждаме едно много по-голямо връщане към съдържанието, по-големия интерес към съдържанието, към проблема, към темата на спектакъла - нещо, което той с умение, с талант изгражда в цялостното представление.

Разбира се справедливи са бележките на Юлиан и ние точно това споделихме в началото. Може би първата част е наистина малко по-слаба. Но аз пък си казвам веднага: не е ли по-добре първата да е по-слаба за сметка на втората част, когато естес-

твено трябва да има едно такова градиране.

Съгласен съм с бележките на Юлиан за известно съкращение, което може да се направи. Но това са така да се каже съвсем дребни неща.

Завършвайки, още веднъж подчертавам, че това е един от зрелите спектакли на Иван Добрев.

Благодаря.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Виолета Гиндева.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Когато чух, че Иван ще идва да прави постановка в нашия театър, аз много се зарадвах и ще ви кажа защо. Защото от това, което съм гледала в неговите спектакли, ми прави впечатление, че неговата основна работа, тежестта на работата върху една постановка пада върху извайването на линията на актьорските постижения, на актьорските проблеми, на движението на вътрешните усещания в героите му в пиесата, а не върху помпозните и външни ефекти, по които нашата режисура за съжаление доста залита напоследък.

Затова, когато той започна да работи тази пиеса, аз бях сигурна, че това ще бъде постижение и ще бъде една интересна постановка за нашия театър.

Действително, аз не се излъгах. Факт е, че в спектакъла имаме едни големи постижения и на Славка Славова, и на Росица Данаилова, за нейния личен творчески път, и на Ганчо - да не ги изреждам всички актьори. Това са действително големи постижения като актьорско присъствие, а също така и едно голямо постижение като цялостен спектакъл.

Искам да поздравя Иван, че не ме е излъгал в моите очаквания, да поздравя театъра ни, че се сдобива с една такава добра постановка, и също така постановчика, който е направил едно мно-

го интересно решение на камерната сцена.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Николай Николаев.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Всичко това, което се каза за Иван, аз го споделям напълно и съм щастлив, че този труд на Иван наистина роди един прекрасен спектакъл.

Бих искал не като комплимент да кажа, че всъщност най-голямата заслуга за това носи работата му с прекрасния актьорски състав, който е събрал.

В този порядък бих искал да отбележа специално работата на Славка Славсва, която в тази роля е потресаваша, както казваше Кавадарков в "Дипломати", чудовищна е, чудовищно добра, невероятна! Поне на мен така ми действа. Това е нещо много страшно! Нямам думи.

Също бих искал да отбележа работата на Ганчо, който е блестящ в тази невероятно трудна роля. Невероятно трудна роля!

Разбира се Виолета Минкова с тази изящна ненатрапчивост с която работи, адски ми допадна, и Георги Раданов.

В порядъка само на забележките бих искал да кажа, че тези ръце, които са в средата на сцената на Роден, малко са ми малки, губят се, стоят като израстък от земята. Не били било добре да се качат на едно постаментче някъде от 40 см и някакси ще има и по-смыслов акцент, когато актьорите се приближат към тези ръце, които също говорят много. Просто такава чувство имам

Това е което исках да кажа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Азарян.

КРИКОР АЗАРЯН: Не си спомням кой беше казал, че разговорът за живота трябва да започне с разговор за смъртта. И като гледам това представление, отново си спомних мъдростта, която се крие в една такава мисъл. Наистина едни хора, събрани по по-

вод на последните часове на един човек, който си отива, и разговорите, които се водят, свързани с него, възстановяват това, което е бил, това, което всеки си представя, че е, в последна сметка като един бумеранг рисуват, преценяват същностите на тези, които са дошли тука, и ликът на героинята в края на пиесата - че тя е нещастна - така да се каже завършва този цикъл и се оказва, че това е една преценка, една равносметка, в последна сметка тези хора страдат за това, защото през тези два часа са разбрали, че животът си е отишъл и те са живяли не така както трябва да бъде.

Всичко това наистина много силно въздействува, защото струва ми се, че режисьорът, както вече се каза, е избрал най-точния подход към тази тема, към този материал, - сериозно, вгледено, без увлечения, каквито вероятно биха го представили в по-интересна или по-неочаквана светлина. Всичко е с една мъдрост бих казал, която му прави чест.

Биха могли да се кажат много хубави работи в умението му да композира материала, в умението му така да се каже да създава това двойно действие, полифонично действие, за едно да се говори, за трето да се мисли, постепенно така да се каже да докомпозира конфликтите, които избухват или пък се премачкват или преминават и остават следа.

Това бих могъл да го направя и в частен разговор.

Аз само като допълнение към тези неща, които се казаха, бих искал да му обърна внимание само на едно нещо. Епизодът с репортерите изведнъж прозвуча аматьорски.

ОБАЖДАТ СЕ: Да, да.

КРИКОР АЗАРЯН: Бих посъветвал колегата да попрегледа този епизод и ако може да му даде някакво по-друго решение. Не

знам как да кажа.

За актьорите, за ансамбъла, защото тука наистина може да се говори за ансамбъл, може да се кажат много хубави неща. Някои от тях вече се казаха. Аз ще си позволя да отделия обаче три имена, които на мен ми направиха особено впечатление по едни или други съображения.

Това е Васил Стойчев, когото аз за първи път виждам в такава светлина - много интересно решение, подсказано от режисьора, използвайки просто всичките данни на актьора в отрицателен смисъл с обратен знак, един инфантилен мъж, едно дете на 40 години, нетактичен, малко глуповат, малко наивен. Просто много силно впечатление ми направи такова едно решение.

Също бих казал много хубави работи и за Ганчо Ганчев, който просто великолепно успява да създаде едва ли не един образ-мит на един човек, който седи между смъртта и раждането, един човек, който почти действа инфернално, и всичко това постигнато с едни много земни, много прозаични бих казал средства.

И разбира се това, което се каза вече за др. Славка Славова. Аз трябва да ви кажа, че това е едно от най-силните преживявания, които съм имал в съприкосновението си с театъра от едно актьорско изпълнение. Тука наистина биха могли да се използват суперлативи не защото тя доказва още веднъж безкрайно големите си възможности, но защото тука има едно просто виртуозно умение да се композира ролята. В такива пиеси, в такива роли някакси много трудно стои проблемът кога да кажеш какво си. И обикновено се изисква някакъв специфичен талант - разбира се режисьорът тука е от много голямо значение - да умееш по малко да показваш от нещата, някакси като че ли постепенно.

В този смисъл много силно впечатление ми направи това, че тя като че ли почти в цялата пиеса непрекъснато рисуваше образа си и все пак най-главното като че ли не беше казала и тя намери най-точния момент да го каже това по един много силен начин.

И всичко това не стои професионално-технично направено в смисъл като че ли подходът не е диктуван или ръководен от професионалните възможности и способности, а всичко това по един неповторим начин е направено, като че ли самата героиня в този момент разбра това, което е, това, което представлява в цялата история, като че ли изведнъж в този момент тя разбра какво е светът, какво е животът.

За художника биха могли да се кажат много хубави работи защото той много хубаво е успял да се вмести в тази камерна сцена с тази ламперия. Много естествено се е вплел.

Аз също като Николай Николаев бих могъл да кажа, че има нещо в ръцете. Има нещо там. Не ми е ясно точно какво, но има нещо.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Дупаринова.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Първо искам да кажа, че наистина се чувствава този необикновено голям празник на театъра с тази макар и репетиция и този празник, с който се прие тази работа на театъра и от хората, които бяха дошли в салона. Искам да кажа, че това е един от случаите, в които разбира се всеки човек вижда нещата в света по свой начин. Аз не можех да си представя, че може тази страшна пиеса - разбира се може би някои неща в текст са омекотени, това не знам - да бъде направена и че би могла да бъде издържана и от актьори, и от публика.

Разбира се хората имаме различен живот. И аз от своя

опит не мога да кажа, че това, което е направено на сцената, може да се случи в живота.

Събитието е един повод, за да се пресъздаде артистично миогледът на хора от една прослойка в това общество, за което става дума в пиесата. Това е моето мнение.

От все сърце поздравявам другаря режисьор, желая му на добър час и от тук нататък да бъде всичко стократно по-хубаво и успешно така, както е започнал.

Това, което най-силно ме вълнува разбира се, е тази благодат, която колегите-актьори са получили в тази пиеса. Още един път се възхищавам на този безкраен талант, който има в българския актьор и специално в нашия театър.

Мисля, че почти всичко знам за това, което е правила др. Славова, и аз всеки път чакам с една празнична предопределеност така да се каже в себе си каквото и да направи тя, какво и да е, и най-мъничко да е, аз ще чакам да видя нещо, да видя някакво ново изобретение. Тя е изобретател в своето изкуство. И тука наистина това е едно огромно нещо. Не бих могла да намеря нейните суперлативи, с които тя така хубаво говори за своите колеги, но наистина за мене това е един голям празник - срещата с изкуството на Славка Славова.

За другите колеги също може да се кажат само хубави неща. И смятам, че резултатът от работата на колегите е такъв, защото младият човек е съумял да намери зърното в живота, защото работата е част от живота. И именно зърното е това - че той с обич е подходил към актьорския състав, че той навярно им е дал голямата свобода да изляват за случая всичко до максимум. Така, както да речем една балерина не би била достатъчно добра на сцената ако не направи своя замах открай докрай, така и в нашето изкус-

тво тука за този случай, за тази пиеса е направен пълният замах от всеки един колега.

Аз с особена благодарност и радост срещнах Ганчо Ганчев днес на сцената. Това е нещо, което е много хубаво. Смятам, че така трябва да се подхожда към всеки актьор и към всяка негова роля. Че не трябва да се слагат прегради в съзнанието на режисьорите към актьорите и към всяко тяхно ново търсене. Не бива да се слага шампа върху актьорите, не бива да се слага шампа върху мисълта на режисьора, че този актьор, ето виждате ли, той ще си седи до тука, или пък този актьор не мога да го понасям, няма да го приема.

За Васил Стойчев също не знам дали в друга роля би бил така обаятелен. Само бих помолила, когато падат предметите, да се чува по-ясно какво говори. Би могъл да намери този начин.

За Росица Данаилова мисля, че този неин вик "мамо" не би могъл да бъде по-искрен и по-истински! Тя не го прави артистично това "мамо", а това е един вик, който актьорите рядко можем да дадем от себе си. Когато ние викаме, ние се слушаеме и си мислим: а-ха-ха, сега дали добре го направих, дали така ще се разтрепери залата. А у нея това "мамо" е толкова силно, защото не е актьорски направено.

Там този начален пасаж мисля, че би могъл някакси да се олекоти, защото някакси има нещо в това разголване на Росица може би, което друго Дяче прозвучава.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Гърдите й са големи?

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: А не, те са много хубави. Тя цялата е много хубава, но именно при правенето на масажа може би нещичко трябва да се... как да кажа, да се помисли върху това да не бъде... Масажът не се прави за да се покаже плътта на

актрисата или за да се обърне вниманието на публиката на тази част, която именно би се интересувала от тази атрактивност, която няма място за нея.

Виолета Минкова винаги гледам с голямо възхищение и я приемам, защото съм сигурна в нея, защото тя носи една хармоничност в себе си, която е много хубава.

Радвам се, че и Раданов е на сцената.

И мисля, как да кажа, че пиесата носи в себе си това нещо - не това ярко изявяване на всеки актьор, не за това е написана пиесата - за да дойдеш и да бъдеш върху манежа, макар че тука има един манеж на сцената. Не за това е написана пиесата. И това е хубавото. Не бих казал, че е разностилие.

Тези дискретни удари на сърцето на часовника, на капките са някакси много добре събрани с наредбата на тази сцена. Това е по моему нещо, което е рядко хубаво направено на тази сцена - този долап с това огледало и с това стоеще на актрисата пред това огледало, или пък часовника и тези столове, и тази маса, и всичко, което е така някакси откъснато и сложено, така хубаво хармонично завъртяно!

За мене тези ръце са много добре. И именно това падане накрая на героинята не би могло да бъде по-подходящо, отколкото тези именно излезли от земята ръце, които са достатъчно силни, за да бъдат сложени някъде нагоре по моему.

Таня Масалитивона също винаги с голямо удоволствие я гледам. И тука, макар че аз другояче очаквах да прозвучи ролята ѝ и я приемам с това нещо и с тази кървава уста, хубава, и с тази цигара, и с тези, макар и в чорапи, крака, които ги слага в кофата.

Изобщо смятам, че това е нещо много, много хубаво и от

все сърце благодаря и като публика, и като актриса във Вашия театър, другарю Фучеджиев. На добър час!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ : Благодаря и аз.

Др. Черкелов.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ: Смятам, че не само аз, всички ние - един съвет, когато спектакълът е на прага, за да се срещне с публиката, да влезе в репертоара и да заеме своето място, изпитвам неудобството да говоря и да обсъждам. Разбира се има случаи, когато се изправяме пред неудача, категорична неудача и тогава е определено по-лесно. Тогава казвай: тука просто има много грешки и най-добре е не да го обсъждаме, а да го свалим.

Случаят е за аплауз и това улеснява задачата ни. Помощта, която бихме могли да окажем на спектакъла, защото той е вече готов, би могла наистина да бъде малка, незначителна и тя е действително в областта на професионалните забележки, които могат да бъдат казани на режисьора и на колегите.

Какво все пак ми се иска да кажа?

За мене това е зрял спектакъл на зрял творец. Не знам как е започнал, но работи добре. Аз познавам и други негови неща. Използвам случая да му кажа добре дошъл в София, макар че вече му казах.

Това е един вид режисьорска работа, когато имаш среща с много сериозен автор, с чудесен текст, вид работа с актьора от най-добра проба, вид работа, в която неговото дискретно присъствие е категорично и ясно и все пак не се увлича, проявил е такъв чудесен вкус да не се увлече повече от две ръце.

Не ме смущават ръцете като художествен факт, защото те са такъв, а струва ми се, че има нещо в пластиката не както трябва, в материала има нещо, което смущава. Ако те са символ,

трябва да бъдат изпълнени като символ, а те са твърде реалистични. Нещо такова ме смущава. Те са прекалено като от паметник. Те са прекалено истински. Те могат действително да бъдат сложени на гроб. А такова нещо като че ли тука не е необходимо.

Би могло да се помисли по това, но не смятам, че е кой знае каква беда.

По-важното за мене е друго - че е добре те да присъствуват по-ясно на няколко места в цялото действие. освен обикалянето. Защото обикалянето се получава от това, че се обикаля поради формата на арената, а не поради тях, поради тяхното присъствие в средата на сцената. И не може да останат само заради края. Такова нещо на мене ми се струва - че може би трябва да се намери място, а то има място, където тяхното присъствие, т.е. отношението към тях у актьорите трябва да бъде категорично ясно. Те знаят за присъствието на тези ръце! Не могат да минават покрай тях като че ли там няма нищо! Или ако трябва да го правя трябва да разбере. Те минават и мисля, че там няма нищо.

Разбира се, понеже работата е за аплауз, добре е да се каже, както и всички предишни изказващи се направиха това за чудесните актьорски постижения!

Непременно трябва да се отбележи, и аз държа да го кажа, за чудесното, великолепно партниране на Славка и Виолета. Двете си партнират великолепно, артистично. И не е работата в това всички неща дошли ли са на мястото си, но заявката, че ще дойдат на място, че те са премерени вече, че актрисите са се прицелили към това, е съвсем на яве.

Не искам да изреждам всички. Аз не виждам каква е изненадата в това, че изведнъж такъв състав не можеш да си го представиш. На всички ни е съвсем ясно вече, че в трупата не дремят,

ами са будни потенциални сили, които наистина ние не използваме а трябва да използваме. Мисля, че на всички ни е ясно това. Работата е кой, къде, как ще го сложиш и как ще се отнасяш към него.

Няколко конкретни неща искам да кажа.

Споделям смущението, което беше изказано за репортерите. Работата и за мене звучи малко любителска, малко извън цялата тази задълбочена, фина, изваяна работа. Тя е такава общо взето.

И аз имам едно предложение, което ми идва просто сега. Ако нещата могат да бъдат в цялост, ако основните неща се внасят отвънка, някой ги донеся, така и това може да бъде донесено само с едни светкавици през вратата, с едни силни светкавици през двете врати. А там кой седи отзад - няма никакво значение. Те внасят просто любителски елемент. Даже и актьори да сложиш, пак работата ще бъде любителска. Пет души артисти правят пиесата, а осем души актьори-епизодици влязоха и я развалиха! Такова нещо си мисля.

Не бих могъл да добавя нищо повече от това, което казаха другите.

Спектакълът за мене е категоричен художествен факт, хубав, достоен за нашата камерна сцена.

Имам едно смущение, мога да го спомена само пред вас, защото съветът е за това, което бихме могли да обсъдим друг път на производствено събрание, на друг съвет. Преценката за това е ли пиесата камерна. Защото това същото нищо няма да изгуби от една голяма сцена. Аз съм убеден в това. Има места, където нещата така излизат извън, това, дето си говорим, има такива едри рисунки, такива едри щрихи, че защо трябва да бъдат в камерната зала?!

Просто само поставям въпроса, който предстои да разглеж-
даме.

Не казвам, че това е категорично така не казвам, че то-
ва е грешка от наша страна, но все пак е добре да се мисли за
това. Бихме могли даже да спечелим, ако тя беше на голяма сце-
на. Една дистанция на шест души, които са алиенирани, които има
свой живот, който не се съчетава със съседите им, естествено е
добре между публиката и тях. А тука се получава едно противоречи-
е така си мисля - те помежду си са чужди, а са обединени, сред пуб-
ликата са. Така мисля. Такова нещо струва ми се, че има. Ако са
помежду си чужди, добре е да бъдат малко далече и от нас, добре
е ние да ги гледаме малко отдалече.

Има нещо такова. Знам, че вие сте казали: това е един
психологически анализ. Ако така беше. Но то не е психологически
анализ. Не е. Тука няма психология. Тука всеки има своя живот
и своите мисли по този живот по повод на едно сериозно събитие,
което се променя. Т.е. мисленето им се променя, а чувствата са
почти статични. Те са дошли с това, те са в експозиция. Това е
най-трудното в пиесата, предполагам, с което сте се сблъскали,
докато сте работили. Че те вече са на степен, те са в някакви
категорични взаимоотношения, които кой ще каже, че променят сво-
ето качество до края на пиесата?! Нищо не се променя! Никой към
никого не променя отношенията си! Прави емоционални или студени
декларации, но не променя отношението си към другия.

Не случайно главната героиня изкрещява: Мразя те! Това
е чистата истина за нещата. Онова предишното е мимолетно, не-
верно. Ти си част от нас.

Не, никой не е част от никого! Мрази я и е естествено.
Това е човешкото.

На добър час на режисьора във Военния театър и на колегите в този чудесен спектакъл!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Рачко Ябанджиев.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ: Другари, аз съвсем накратко ще кажа няколко думи, защото може би ще се приповторя с предишните колеги, които се изказаха.

Преди всичко аз съм приятно изненадан и просто съм много силно впечатлен от този спектакъл, защото аз не познавах пиесата и преди три-четири взех пиесата, просто исках да се ориентирам сам за себе си, да видя какво е, и бях действително изненадан от това решение на пиесата и от този резултат, който вече има.

Спектакълът е на много голяма висота! И за това разбира се има заслуга нашият млад режисьор, дебютант в Народния театър, когото искам от сърце да поздравя!

Но преди всичко искам да споделя тука с всички вас едно мое дълбоко убеждение, което днеска се потвърди - че ние, Народният театър, аз си го наричам Народния театър...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Правилно.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:... да, има много силна труппа! Много талантиливи актьори! И днеска това, което видях, потвърждава у мене друго едно убеждение, друга една вяра в този състав - че освен прекрасните данни, които актьорите в Народния театър притежават, има едно качество, което малко театри го имат, малко актьори в другите театри го имат, а това е качеството на актьора за публична самота! Ние сме го учили във ВИТИЗ, знаем го и т.н. и т.н.

И като гледам този спектакъл и моите колеги, с които съм всеки ден, просто да ви кажа се учудвам на таланта на нашите

колеги именно по посока на това качество - публична самота. На тази малка сцена с тези хора, които са под носа ти, под краката ти, да можеш да изнесеш такъв сложен образ!

Наблюдавах много внимателно всички актьори и ми направи впечатление, че всички участващи днеска притежаваха това качество. Дори - разбира се това всеки актьор трябва да го умее, да го може - наблюдавах, както всички сте наблюдавали, Славка Славова как спи, как играе, когато спи!

За да не повтарям, аз съм във възторг от всички колеги. Това са големи актьорски постижения!

Но нека да се повторя, искам да отбележа още един път постижението на Ганчо Ганчев. То ме изненада и не ме изненада. И бих отправил един такъв апел към нашите режисьори - настоящи и бъдещи - които ще дойдат тука: нека по-голямо внимание да обръщат на състава и нека с по-голям риск някак си да правят своите разпределения, защото действително има у нашите актьори възможности, които не са показани, не са извадени. Те някъде спят, те трябва да се извадят! Да се покажат!

Такъв е случаят с Ганчо Ганчев, който искам да подчертая това и да пожелая - нека той да бъде използван! По-често и повече да бъде използван!

И накрая искам да кажа, че спектаклите на Народния театър трябва да бъдат на такова ниво, каквото гледахме днеска! Ние имаме няколко такива спектакли, но отсега нататък действително трябва да бъдат на висота!

Спектакълът ще има успех и аз желая на добър час на всички колеги и главно на нашия млад колега режисьор, който е направил една чудесна работа!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Хашъмов.

САВА ХАШЪМОВ: Другари, само две думи ще кажа, тъй като наистина всички колеги тука от всички страни осветлиха и спектакъла, и работата на режисьора и на актьорите.

Аз също бих искал да благодаря на Иван Добчев - повтарям Азарян - за полифоничния спектакъл! Именно за този полифоничен спектакъл, който звучи така цялостно, както рядко може да се случи на сцената на всички театри, включително и на нашата сцена, да звучи цялостно, завършено едно представление, в което трудно, само предубедените зрители, каквито се считаме обикновено, търсим, за по-добро естествено, грешки и отправяме своите пожелания.

За сериозната му работа, за много сериозната и задълбочена работа с актьорите, която ние чувствувахме в тези два месеца репетиции.

Отварям скобка, за да отбележа, че Иван Добчев направи това представление точно за два месеца с два състава. Втория състав ще гледаме след пет дни.

Затварям скобата. Това беше просто едно напомняне.

Това казвам, чувствувахме по време на тези два месеца от актьорите, които бяха заети в този спектакъл, от радостта им от удоволствието им, с което те се явяваха на репетиции, от радостта и удоволствието, с което се съгласиха на вечерни репетиции, без за това да излиза заповед на дирекцията, без някой да ги моли, без да капризничат и т.н. и т.н., което е обикновено явление в нашия театър.

Смятам, че това е един пример, който трябва да бъде последван.

Естествено не мога да отмина големите актьорски постижения в този спектакъл. Като казвам актьорски постижения, имам

пред вид ансамблово. Трудно ми е да отделия много малко хора от тези седем, защото това неминуемо ще ги противопостави на другите. Но естествено, както и много от колегите, които се изказаха тука, съвсем неочакваното решение и неочакваната изява на Ганчо Ганчев и на Васил Стойчев, но за мене тя не е неочаквана, тя е законна, закономерна изява, това е едно натрупване в тези двама наши колеги, в тези силни и сериозни актьори на нашия театър, е ясно това, което се каза вече неведнъж тука - че те трябва да бъдат използвани именно в посока на най-неочакваните, ако щете, техни прояви, а не на това, което всеки е свикнал и е загнездил някъде дълбоко в мозъка или в сърцето си и не може да сметне нещо друго за тях.

Специално др. Славка Славова за начина, по който изгражда ролята, за великопелния финален монолог, който наистина разтърсва.

За приземеното и даже отблъскващо присъствие - казвам г в хубавия смисъл на думата - на Таня Масалитинова.

За ненатрапчивото присъствие, вярно, че може да звучи малко неутрално, но аз лично бих се затруднил как да го направя самият аз за себе си тази роля, ако не така, както я прави Рада нов.

Виолета Минкова, за която се спомена, за блестящото водене на диалог, за блестящото присъствие.

За Росица Данаилова за това нейно постижение в нейния творчески път. С една малка забележка, която всъщност повтарям с Юлиан Вучков - за един по-голям финес именно в актьорското изпълнение, а не в образа - това, за което стана дума.

Също така и в самата говорна култура. Росица малко се отделя в говорната си култура от останалите колеги.

Още веднъж поздравявам всички и се радвам искрено за този наш спектакъл.

Искам да направя само една малка забележка, понеже споменах за говорната култура, която не би трябвало да задържим. Доколкото зная, ние доскоро говорихме за това в "Сенки". В нашия език, когато се говори на "ви", глаголите са в учтивата форма. Вие сте живели, а прилагателните са в единствено число.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: "Вие сте хубав".

САВА ХАШЪМОВ: Да, "вие сте хубав". Но "вие сте живели", докато в спектакъла, не мога точно да кажа къде и кога, се казва "вие сте живяла", а друг казва "вие сте живели". Това е само на две-три места, но би трябвало да се имат пред вид. Може никой да не забележи, но ако държим на марката, все пак трябва да си бъде докрай чисто и точно.

Това исках да кажа.

Благодаря и на добър час!

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ: Само една бележка искам да направя, всъщност не бележка, а едно хрумване, което ми дойде, бих искал да го споделя. Става дума за монолога на Раданов там за колата за подрънкването на веригата и пр.. Не би ли могло режисьорски да се реши някакси и да се изправи повече към публиката. Наистина публиката е отвсякъде. Но някакси, може би защото аз бях там съвсем в гръб беше. Да се изтегли малко в дъното на този монолог. Не би ли могло такова решение да се направи? Просто като една препоръка го казвам. Защото монологът не е безинтересен, обратното - интересен и би могло да се покаже.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Бих искала да добавя само нещо за много хубавите костюми и за тази прекрасна перука на Славка Славова. Мисля, че трябва да бъде поздравено това ателие за пе-

руката на др. Славка Славова. Една чудесна перука!

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ: Чуднае, чудна!

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Много хубава.

И костюмът е много хубав.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Каракостова има думата.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: На мене ми се струва, че днеска присъствувахме на едно постижение, което до голяма степен се дължи на хармонията, която възникна при срещата на този режисьор с нашата трупа - едно единство, което много рядко се постига и което се изгражда обикновено в продължение на години. И действително актьорите работиха с Иван Добчев с едно изключително увлечение. Дай боже тяхната среща с този режисьор да не е последна! Просто си го пожелавам на нас като театър, на ръководството, на цялата актьорска трупа.

Режисьорското решение на тази постановка, на тази пиеса е камерно като изпълнение за мен в актьорско отношение и вероятно мащабно като гражданска позиция, като тема, като значимост на проблема, който се защитава с тази постановка на нашата сцена.

Във всеки актьор, във всяка роля, във всеки образ, който се изгражда, тази тема на спектакъла и на режисурата звучи - за тази нехармоничност на човешките отношения, за тези гърчове, които това семейство изпитва, когато загива единствената личност на това семейство, когато тя умира и всеки волю или неволю е принуден да си даде сметка, че не е съизмерима с тази личност, че е живяла винаги само чрез него, в конфликт с него, с него, с уважение и преклонение с този човек.

В това отношение ми се струва, че тази режисьорска тема на Иван Добчев, която за мене е много значима и в нашия живот

сега, днес и въобще общочовешки значима, блестящо е проведена от Славка Славова. Просто бих искала да изразя удовлетворението си, че в рамките на един сезон ние имаме две такива големи постижения като ~~Ив~~ Худов на Черкелов и това на Славка Славова на камерната сцена.

Позволявам си да го направя това нещо, защото ми се струва, че тука се сблъскваме с една просто нова естетика на актьорската игра, която си пробива път в нашата трупа, която ще бъде водеща и която е следвана от редица други постижения и предстоящи моменти в изпълнението на другите изпълнители на спектакъла.

Много ми хареса постижението на Ганчо Ганчев с един нов начин поднесена характерност за камерна сцена, която в нит един момент не ти позволява да се усъмниш и да допуснеш някаква бутафорност. Тя е така плътно свързана с актьора, така богато го разкрива него като творец.

Ети Минкова е блестяща в редица сцени, които дават положително впечатление за цялостния образ.

Струва ми се само, че в началото все още изглежда неулегналият спектакъл дава една интонация малко претенциозна на актрисата за една твърде голяма интелигентност като заявка на метресата. Струва ми се, че там по-скоро не досадата, а отекчението от това дълго чакане трябва да избликне във възможността да се говори с ~~с~~ една дълга, продължителна пауза на очакване и тогава спектакълът би започнал с по-голяма естественост, първите реплики биха били по-естествено навлезли. Актрисата след това влиза в този вкус на актьорското си изпълнение и вече извежда ролята си до финала много добре, с едно великолепно партниране, което е много сложно в този спектакъл, защото те са

изолирани всъщност един от друг.

Голямо постижение на режисьора при работата му с актьорите за мене е тази перспектива, която имат всички тези монолози. Те не са сами за себе си и за разказа, който се води, като спомен за нещо преживяно в миналото, те са непрекъснато в конкретната атмосфера, в конкретните взаимоотношения. И където това е свършено овладяно, е действително удоволствие да го слушаш и да го гледаш.

Разбира се не навсякъде това се е постигнало. Даже аз на една от репетициите чух изпълнението на монолога на Раданов в една многоточна форма. Тука може би все пак при първата среща с публиката, повлиян е от нея, но аз все пак се надявам, че аз ще го видя отново това изключително интересно изпълнение, след като спектакълът малко поулегне и се стабилизира.

Изключително се радвам за това че така удачно работиха тези седем души с Иван Добчев. Всеки от тях в срещата си с него, която има много важно значение, открива в тях неподозирани за нас, несрещани в други постановки черти, внушени им от него.

Просто още един път повтарям - иска ми се да работим пак с този режисьор.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Пак ще работите.

Др. Славова.

СЛАВКА СЛАВОВА: Независимо от нашата безкрайно интересна работа с режисьора Иван Добчев, аз искам много дебело да подчертая, че този режисьор съумя тази трудна пиеса за толкова кратко време така да я работи, че не ошети нито единия, нито другия състав. Ние излизаме два пълни състава за много кратко време с една извънредно трудна пиеса! И затова всички му благодарим! И двата състава му благодарим, че на толкова хора създаде

работа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Има ли други желаещи да се изкажат?

Режисьорът има ли да каже нещо?

ИВАН ДОБЧЕВ: Аз съм благодарен за забележките, които се направиха. Искам, ако може, да извиня някои от несъвършенствата някои леки колебания в началото, които сте почувствували, монолога на Раданов, който изведнъж пропадна почти целият. Това беше според мене някакво естествено напрежение, което ми се струва, че беше преодоляно. Дълго бяхме говорили за това. Всеки знаеше какво го очаква, но въпреки това все пак дъхът на публиката, на това животно публиката повлия на рефлексите, на инстинктивния страх, инстинктивният страх си каза думата.

Искам да благодаря на актьорите за тази за мене също неочаквана невероятна работоспособност, неочаквана дълбочина, която има всеки един от тях. Наистина аз като зрител на този театър, за съжаление не постоянен, някакси не съм се замислял върху всичко това и сега като режисьор имах много голяма полза. Аз за първи път се срещнах с актьори, на които се доверявам, на чиито възможности, на чиито тръб мога спокойно да се облегна а не да ги крия зад някакви неща, които критиците разбира се веднага разшифроват и казват: тука това решение е режисьорско, а актьорът просто присъствува в него и го разказва.

Тука наистина всяко едно нещо, което пожелаеш ^{от} тези актьори, можеш да го направиш! Те са способни. Можеш да ги накараш да вият като кучета, да вият като вълци, да повръщат, да умират и те могат да го направят!

Това за мене като млад режисьор за мене беше като една школа по доверие към актьора. За това им благодаря много.

Струва ми се, че тука - аз няма да присъствувам на друг ваши съвети и срещи, особено профсъюзни събрания - трябва да се обърне едно много сериозно внимание, защото това все пак е национален институт, или дори да не признавате тази формулировка, все пак е лице на нашия театър, и тука режисьорите, актьорите и целият колектив на който и да е спектакъл не би трябвало да се среща с такава бъркотия, каквато е типична за провинциалните театри, за малкия театър. А тука наистина има един хаос в много от службите и една незаангажираност, която не е адекватна на тази, с която работят актьорите в случая.

Има някакво пренебрежение, едно чиновничество, което властвува около спектакъла, и едно несъобразяване с това, че тука се върши нещо, че това е храм, че се върши сериозна работа, че се нуждае от тишина, че се нуждае от някаква тотална дисциплина като в църква!

Има много хора, които се разхождат и си вършат работата която няма нищо общо с тази на сцената, но разбира се тя би трябвало да помага, било някакви работници или чистачки и т.н. и другите служби, които се мотаят около тази камерна сцена вероятно повече, отколкото голямата, те някак си не се съобразяват с това, че вътре се върши нещо, което е главното, заради което и те работят в този театър.

Още веднъж искам да благодаря на ръководството на театъра и на актьорите разбира се най-вече за удоволствието, което аз имах от тази работа! Наистина удоволствие!

Аз обикновено след премиера се чувствавам като смачкан, като парцал, изцеден от нерви и т.н., а сега съм някак си много спокоен, чувствавам се даже обнаден, по-силен, по-стабилен да започна даже следващата си работа.

Благодаря.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, да приключваме.

Изказаха се достатъчно членове на художествения съвет и бяха направени необходимите забележки.

Струва ми се, че трябва да се обърне внимание на първата част, а може би някои неща трябва малко да се погъстят.

Когато Васил Стойчев пуска предметите, аз не съм много добре със слуха, но ми се струва, че не се разбира достатъчно ясно този монолог, който той произнася.

И за репортерите, въпреки че от текста и от действието става ясно, че се касае до една личност, която има голяма популярност, може би това, което предложи Черкелов - за някакви фотосветкавици - е уместно. Трябва да се помисли как трябва да стане.

Иначе аз споделям тука изказаните впечатления и мнения от почти всички членове на художествения съвет, че имаме среща с един великолепен спектакъл на нашата камерна сцена.

Искам да отбележа постиженията на всички актьори, но специално внимание да обърна на постиженията на Ганчо Ганчев, на Росица Данаилова също с бележките, които бяха направени, защото това са двама актьори, които бяха пренебрегнати, към които аз срещам доста голямо пренебрежение в разговорите, които имам с режисьори за тяхната ангажираност. Почти винаги съм се стара да ги вкарам, но има едно предубеждение към тези актьори. Вие сте свидетели днеска на това, което те показаха на сцената. Аз наистина съм потресен от Ганчо Ганчев, който направи нещо вели-

колепно.

Росица Данаилова също много добре се показва.

Вече другите актьори, които участвуват в спектакъла, показаха също много добри постижения.

И Славка Славова, и Виолета Минкова, и Таня Масалитинова, и Раданов, и Васил Стойчев - това са актьори, които имат малко по-друго положение. Специално обръщам внимание на това нещо, защото тука присъствуват режисьорите, които би трябвало да се замислят.

И искам да отдам дължимото на режисьора Иван Добчев. Той е един от няколкото режисьори, които дебютират, които гастроллират на нашата сцена от две години насам. Заслужава да отбележим, че към усилията на нашите режисьори, които са тука - Филип Филипов, Кръстьо Мирски, Енчо Халачев, сега и Крикор Азарян са прибавени и усилията на една група млади и талантиливи режисьори и аз смятам, че това е правилният път и театърът трябва да върви по него в бъдеще и ще върви. Тука има достатъчно работата и за нашите режисьори, има и поле за проявление на други режисьори, на режисьори от младото и средното поколение, които носят бъдещето на нашия театър, които тука могат да осъществят постановки - както виждате, практиката го показва това - за чест на нашия национален театър. Този национален театър се прави не само с усилията на неговата щатна режисура, а с усилията и на един кръг от режисьори-гастролъори, които ние имаме всичкият интерес да поддържаме, а също така и да поощряваме неговото участие в работата на театъра.

Доволен съм, щастлив съм, че за театъра беше осъществен един успех и че Иван Добчев като млад режисьор, дебютант, той вече е тука наш съсед, но своя дебют той направи в Народния теа

тър, доволен съм, че този дебют за него е сполучлив, е много добър и така да се каже той е за него един добър старт на софийска земя.

Това е, което исках да кажа.

Благодаря на режисьора, благодаря на всички актьори, които участваха. Отбелязвам, че той подготви тази постановка за два месеца без да бъдат оцетени актьорите от втория състав и ни след няколко дни ще имаме прешера и на първия състав, а също и на втория, което заслужава специално отбелязване. В тази насока нашите усилия се натъкват на доста големи трудности и именно затова се спирам на този въпрос.

С това приключваме по първа точка.

Пристъпваме към

Т О Ч К А В Т О Р А

ПРЕКАТЕГОРИЗАЦИЯ НА АКТЬОРИ

На миналото заседание на художествения съвет се занимавахме с този въпрос и приехме едно решение. Смятаме за необходимо още веднъж да върнем нашето внимание към този въпрос и да предложим една група актьори от театъра за прекатегоризация.

Предложението е следното:

ОТ ГРУПА ВИСША КАТЕГОРИЯ "Б" ВЪВ ВИСША КАТЕГОРИЯ "

Иван Кондов

Георги Черкелов

Виолета Бахчеванова

ОТ КАТЕГОРИЯ "ИЗВЪНРЕДНА" ВЪВ ВИША "Б"

Росица Данаилова

Славчо Митев

ОТ КАТЕГОРИЯ ПЪРВА В ИЗВЪНРЕДНА

Кунка Баева

ОТ КАТЕГОРИЯ ВТОРА В КАТЕГОРИЯ ПЪРВА

Виолета Декало

Взети са под внимание освен творческите постижения и продължителността на стажа на някои от тези актьори. Не бих искал тука много конкретно да навлизам. Смятам че е спазен един принцип на справедливостта както за творческите постижения, така и за продължителността на стажа, за времето, през което тези актьори са стояли в съответните категории.

Вече случаят за Георги Черкелов и Иван Кондов е някакво недоразумение, не е оправен навреме.

Др. Виолета Бахчеванова е народна артистка от скоро.

Имаме тука и заслужили, но те нямат още необходимия стаж и затова се въздържахме за тях.

Смятам, че с това предложение ще отговорим на една справедливост.

Имате думата.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Извинявайте, искам да предложа за Адриана Андреева.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Тя е предложена на миналото заседание.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: Дора Глинджева предлагам, защото на миналото заседание стана дума за Дора Глинджева.

ОБАЖДАТ СЕ: Има ли някакъв таван?

ПРЕДС. ДИКО ФУ ЧЕДЖИЕВ: Другари, имам едно предложение: засега да се въздържите от други предложения. Ние на миналото заседание направихме достатъчно предложения, предложихме достатъчно хора. Ако сега се разпуснем много, уверявам ви, че ще срещнем някои трудности. Аз съм се помъчил да преценя заедно с др. Сава Хашъмов, др. Лекова също е информирана, да не вървим много към максимума, а неща, за които аз малко съм имал разговор в комитета. Ако тръгнем на едни широки предложения, опасявам се, че може да има известно негативно настроение у съответните инстанции.

Разбира се аз не мога да гарантирам, че всички тези, които сега предлагаме, ще бъдат утвърдени.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ: Аз искам да кажа нещо защото съм бил в тази ведомствена комисия. Тези предложения, които идват от театрите, постъпват там, но там става с тайно гласуване и ще станат изненади, както са се случвали доста.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: То и тука е с тайно гласуване, но все пак да се съобразим с едно предложение, което може да бъде защитено, за което аз имам известна гаранция, грубо да го кажем,

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Понеже и аз съм бил много пъти в тази комисия, да не вземем да повредим. Като отиде един огромен списък от Народния театър, да съборим и другите хора. Малко да може да се помисли за пресяване. Не говоря за тримата народни артисти, които са блестящи разбира се и на прима виста трябва да се прие-
мат. И Виолета, и Черкелов, и Кондов, актьори от висока класа, направо!

НИКОЛИНА ЛЕКОВА: На миналото заседание ние направихме

предложения. Това са допълнителни

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Да, но това не значи, че сега трябва да отиваме много нашироко.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Нали ще гласуваме.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Може да има обратен ефект. Аз ви казвам, аз съм бил в тази комисия. Когато от един театър има толкова голямо количество и хората почват да се дразнят. Гласуването е тайно и почват да зачеркват.

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Става дума само за др. Глинджева само за един човек в повече.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Аз искам също да предложа някои хора с оглед на това, че малките категории не са застъпени. А знаете, че заплатите са доста ниски. Искам да предложа Мишо Петров, който независимо от това, че е назначен от една година официално..

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Валя, моля ти се. Защо да водим разговори, които са безпочвени! Знаеш много добре, че има правилник, който казва, че не може да се премине от една категория в друга без съответния стаж от две или три години. Мишо Петров има една година от назначаването.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Той е бил на същата категория преди това.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Тука той е от една година. Аз имам списък, в който се вижда, че той е от 1 май 1977 година. Артист четвърта категория. Той не беше назначен при нас.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Ами след като е четвърта категория, значи е бил в четвърта категория.

Може би аз не разбирам, но Иван Раев въобще не беше назначен в нашия театър.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: За Иван Раев комитетът искаше т

ва нещо.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: А има актьори, които въобще никъде не са на работа и имат повишение в комитета и независимо от това, че даже не са на работа, се категоризират.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Комитетът го иска това нещо и затова го направихме.

ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Не знам дали не е добре да се помисли по този повод.

Също така искам да поставя кандидатурата на Юри Ангелов и Меглена Димитрова.

Това е, което предлагам.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Когато аз правя тези предложения се ръководя вече от съображенията, че заповедта, с която аз ги повишавам стига в комитета и в зависимост от финансовите възможности, или утвърждават, или отказват. Вече за народните артисти е ясно.

Росица Данаилова е заслужила артистка и вече седем години е в категорията.

Славчо Митев е седем години в категорията.

Кунка Баева е случай, който ви е известен. Направих го, защото Николина Лекова повдигна миналия път въпроса за пенсия.

Виолета Декало, другари, е една жена със заслуги и т.н. участвувала е не знам къде - от втора в първа категория.

Да не започваме сега тука разговори, които уверявам ви не са реални. Аз знам много добре съображенията, желанията, намеренията и т.н., но в края на краищата съм длъжен да се противопоставя.

Предлагам художественият съвет да се съобрази с предложението, което аз съм направил.

Не ме поставяйте в такова положение, за което знаете, че аз нямам никакво желание.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ: Ако има наистина реална възможност.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Възможността е реална. Това предложение аз го правя на базата на един разговор в комитета.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ: Тя справедливо предлага. На младите да не би да не им трябва пари или морално удовлетворение. Само че реално ли е? Ако мислите, че не е реално, кажете го спокойно, че няма да го приемем. Значи няма да мислим за него.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Освен това сега проверих и се оказва, че Михаил Петров е в трета категория.

Съгласен ли е художественият съвет с това, което предложих? Съгласен.

Ето ви бюлетините, моля да гласувате.

/След гласуването/

Другари, от всичко 17 души само в една бюлетина са задраскани Росица Данаилова и Славчо Митев. Значи те имат по 16 гласа, а другите имат по 17 гласа "за".

Закривам заседанието.

/Закрито в 13,15 часа/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/Л. Лазов/